

щодо удосконалення системи управління персоналом у вигляді складної соціально-економічної системи, що складається з взаємопов'язаних блоків, дає підстави для обґрунтування комплексної програми мотивації в рамках цього механізму та визначення його ефективності. За допомогою впровадження моделей бізнес-процесів можна оцінити ефективність комплексної програми заходів по формуванню мотивації персоналу підприємств електроенергетики в умовах змін, тобто підвищити дієвість кадрової стратегії енергетичних підприємств за рахунок уточнення і доповнення системи засобів забезпечення програмних заходів щодо управління персоналом та передбачуваного ефекту з урахуванням специфіки діяльності енергорозподільчих підприємств та обмеженості їх фінансових засобів в умовах кризи.

Бібліографія

1. Круп'як Л.Б. Управління трудовими ресурсами організації: навч. посібник / Л.Б. Круп'як - К.: Кондор - Видавництво, 2013. – 278с.
2. Костін Ю. Д., Ущаповський К. В. Аналіз та оцінка стану людських ресурсів національної енергетичної компанії «Укренерго»// Коммунальное хозяйство городов: наук.-техн. сб. – К.: Техніка, 2010. – Вип. 92. – С. 383–391.
3. Ущаповський К. В. Сучасні теоретико-методологічні підходи до управління персоналом на промислових підприємствах// Економіка промисловості. – 2010. – № 1 (49). – С. 131–135.

Світлана ДЖУЛА

студентка спеціальності «Менеджмент»
(науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри
менеджменту та публічного управління Сковчиляс С.М.)
Тернопільський національний економічний університет

НЕТРАДИЦІЙНІ І ПОНОВЛЮВАНІ ДЖЕРЕЛА ЕНЕРГІЇ: ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ В ТЕРНОПІЛЬСЬКОМУ РЕГІОНІ

На сьогодні однією із актуальніших тем використання джерел енергії є застосування нетрадиційних і поновлювальних джерел енергії, які є альтернативою традиційним. Актуальність полягає в тому, що

питання використання енергії - є необхідністю сучасного життя людини поруч із вживанням повітря, їжі і води. Також дане питання пов'язане з такими темами як енергетична безпека країни, реновація будівель.

Загальне споживання енергії поділяють між собою такі основні сектори економіки як житловий приблизно 30% та промисловий і транспорт. Оплата за таку енергію складає значну частину загальних витрат, тому актуальність застосування альтернативних джерел енергії, які би вирішували питання зменшення вартості та шкідливості є важливим для багатьох підприємств, громадян та підприємців.

Питання пошуку та використання альтернативних джерел енергії відбувається впродовж всього часу існування всесвіту. Людство в певний період історії, використовуючи сонце і силу потужності води використовували і вважали традиційним, в інший період - атомну енергію - традиційною. Сьогодні сонячна енергія, енергія вітру, енергія морських хвиль, припливів та ін., вважається нетрадиційними видами енергії. Питаннями енергії та її ефективного використання переймається як держава так і приватна особа. Так, з боку держави розробляються програми енергозбереження, ефективного використання енергії та підтримки населення і бізнесу для мотивування останніх використовувати екологічно безпечні та економічні джерела енергії, взяти відповідальність за споживання енергії на себе. З одного боку, це пов'язано з децентралізацією влади, активізацією громадянського суспільства та з іншого, нагальною потребою усвідомлення соціальної відповідальності як на рівні підприємства так и на рівні громадянина. Такі дії держави викликані забезпеченням енергетичної безпеки та незалежності країни.

Альтернативні засоби пристосовані для використання нетрадиційних джерел енергії в Україні застосовують вже давно. Також, досить популярні енергозберігаючі технології, які застосовують як на побутовому так і на промисловому, бізнес рівнях. Це і джерела освітлення - світлодіоди, «холодне світло», і вітряки які виробляють електроенергію, сонячні батареї, які перетворюють сонячне світло у електричний струм. Бізнес приймає активну участь у популяризації таких товарів, держава мотивує перехід на такі види споживання програмами підтримки. Але чомусь більшість споживачів все ще використовують традиційні джерела енергії. Складається враження, що комусь вигідна

неефективність енерговикористання, великі суми за спожите тепло, світло.

В світі використовують сонячні батареї з середини минулого століття - запуск супутника в США на сонячних батареях. З початку 21-го століття в Європі активно почали використовувати сонячні панелі споживачі житлового сектору для живлення будинків електричним струмом та для нагрівання води. В транспортному секторі електромобілі та літаки на живленні від електрики, яка здобута від сонячного світла теж поширюється. У 2014 році в Нідерландах відкрилася перша у світі велодоріжка змонтована із сонячних панелей. У Франції цього року уряд збудував дорогу із сонячних батарей – один кілометр дороги був обладнаний 2880-ма сонячними панелями. Таке дорожнє покриття забезпечить електроенергією вуличні світильники села Tourouvre-au-Perche. Панелі кожен рік вироблятимуть 280 мегаватт на годину електроенергії. Вартість такої ділянки становила 5 млн. євро». Не потрібно робити глибокі і складні дослідження, щоб зробити висновок, що сучасні технології які дозволяють використовувати альтернативні джерела енергії не є дешевими, а і можливо економічними, але така ціна екологічності та здорового майбутнього. Головну проблему, яку вирішують альтернативні джерела енергії, це використовують енергоресурси, що відновлюються і тим забезпечують тривалість постачання енергії незалежно від того вичерпається енергоресурс чи ні.

Проблема вичерпності енергоресурсів, які сьогодні використовують традиційні джерела енергії по суті не має майбутнього через неможливість того, щоб людина створила такі вичерпні енергоресурси на створення яких знадобилися часові та інші ресурси, сукупність яких на сьогодні людство відтворити не спромоглося. Тому, використання і вдосконалення альтернативних джерел енергії, є необхідність сьогодення за ради життя людства на землі у майбутньому, «зادля забезпечення майбутнього економічного процвітання України, її гідного місця у Європейській спільноті потрібно вже сьогодні активізувати вирішення цієї актуальної проблеми.

До нетрадиційних відновлюваних джерел енергії (НВДЕ) будемо відносити гідроелектростанції (великі, середні та малі), геотермальну, сонячну, фотоелектричну та теплову енергію, енергії припливів, хвиль океану, вітру, тверду біомасу, гази з біомаси, рідкі біопалива та

відновлюванні муніципальні відходи (ці види енергії за визначенням МЕА – відновлювані джерела енергії), а також теплоенергію «створювану» завдяки тепловим насосам, торф, шахтний метан та вторинні джерела енергії, такі як: скидне тепло, муніципальні промислові відходи, тиск доменного газу та природного газу під час його транспортування. На наш погляд в частині «відновлюванні муніципальні відходи» Тернопільський регіон має величезні перспективи використання НВДЕ. Якщо наш регіон складно назвати сонячним, то вітри - це властиво Тернопільщині, тому сила вітру є ще одним перспективним енергоресурсом. Максимально ефективно використання енергії вітру в Україні дасть змогу щорічно виробляти 5,71 млн МВт-год, тобто компенсувати 2,5% загального енергоспоживання країни.

Світлана ДУБ'ЯНСЬКА

студентка спеціальності «Публічне управління»

(науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри

менеджменту та публічного управління Круп'як Л.Б.)

Тернопільський національний економічний університет

ФОРМУВАННЯ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ТЕПЛОЕНЕРГЕТИКИ

Динамічні зміни у діяльності підприємств теплоенергетики, що відбуваються під впливом зовнішнього і внутрішнього середовища, перетворили більшість із них у складні системи. Управління такими системами потребує застосування відповідних методів. Конкурентні переваги підприємств теплоенергетики на ринку нині забезпечуються переважно компетенціями, тобто унікальними здібностями знаннями, сталими поведінковими моделями, наявними на підприємстві. Носіями компетенцій підприємства є його працівники, а ключових компетенцій – менеджери. Тому пошук нових конкурентних переваг для підприємств теплоенергетики з метою підвищення їх конкурентоспроможності на ринку криється у сфері нарощування професійного потенціалу персоналу та формування ефективної кадрової політики. Разом з тим, підприємства ще недостатньо уваги приділяють процесам формування й використання кадрового потенціалу. Відповідно вирішення питань щодо формування ефективної програми управління кадровим потенціалом підприємств